

1 SAMUEL

23-25

David vlucht voor Saul, spaart zijn leven en laat zich door Abigaïl van wraak weerhouden.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-samuel/23-25

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	David op de vlucht voor Saul	2 min	4
2	David bevrijdt Kehila op Gods bevel	2 min	5
3	Saul wil David in Kehila insluiten	2 min	6
4	God kent ook wat er zou kunnen gebeuren	2 min	8
5	Met zeshonderd mannen in de woestijn	3 min	9
6	Jonathans laatste ontmoeting met David	2 min	10
7	Het verraad van Zif en Davids gebed	4 min	12
8	God redt David uit Sauls omsingeling	3 min	14
9	David spaart Saul in de grot	5 min	16
10	David toont Saul zijn onschuld	3 min	19
11	Saul erkent David als toekomstige koning	3 min	21
12	Samuels dood en het gezin van Nabal	2 min	22
13	David vraagt Nabal om voedsel	3 min	24
14	Nabal weigert de vervolgde David te helpen	3 min	25

15	David trekt uit om wraak te nemen	2 min	27
16	Abigaïl grijpt in om haar gezin te redden	4 min	29
17	Abigaïl weerhoudt David van bloedschuld	5 min	31
18	Nabal sterft na Abigaïls bericht	2 min	34
19	David trouwt met Abigaïl	2 min	35
	Om verder te lezen		36

1

David op de vlucht voor Saul

We slaan 1 Samuel hoofdstuk 23 op, en we zitten nog midden in de tijd waarin David op de vlucht was voor onrecht. Hij zou iemand zijn genoemd die op de vlucht was voor justitie, want het was de politie die hem achternazat. Maar de politie kreeg haar bevelen van een boosaardige tiran. Elke poging om David te arresteren was in werkelijkheid een poging om een onschuldige man te straffen. Hij had niets verkeerd gedaan, dus het was werkelijk onrecht waarvoor hij vluchtte.

Zoals we in hoofdstuk 22 zagen, had een groep mensen zich bij hem aangesloten die in Sauls koninkrijk enigszins aan de rand van de samenleving stonden. Het waren waarschijnlijk mensen die David trouw waren geweest. Velen van hen waren kennelijk militair goed onderlegd en zouden heel goed oorspronkelijk deel kunnen hebben uitgemaakt van de duizend soldaten die David aanvoerde toen hij voor Saul werkte. Toen Saul hem het bevel over duizend soldaten had gegeven, hadden sommigen van deze mannen daarbij kunnen zijn. Misschien waren ze dat allemaal wel.

Hij heeft nu ook het zwaard van Goliath. Er zijn niet veel zwaarden in Israël, omdat de Filistijnen dat probeerden tegen te houden. Ze wilden niet dat er wapens in Israël waren, maar David heeft het zwaard van Goliath. Hij vluchtte aanvankelijk naar Gath, in de hoop zich op vijandelijk grondgebied voor Saul te kunnen verbergen. Maar de vijand beseftte dat David hun vijand was, en hij moest doen alsof hij krankzinnig was om vrijgelaten te worden.

Het laatste wat we lazen, was dat Doëg, de Edomiet, had gemeld dat Achimelech en zijn zonen, de priesters, David hadden geholpen toen hij op de vlucht was. Saul heeft dus alle priesters gedood, behalve één, Abjathar, die is ontsnapt. Hij kwam naar David en ging behoren tot de mensen die David omringden en met hem meereisden. David had daadwerkelijk een priester bij zich, en daardoor kon hij God raadplegen met behulp van de efod en de Urim en de Tummim, enzovoort. Dat is waar we gebleven waren.

2

David bevrijdt Kehila op Gods bevel

In hoofdstuk 23:

Men vertelde David: Zie, de Filistijnen strijden tegen Kehila en zij plunderen de dorsvloeren. En David raadpleegde de HEERE en vroeg: Zal ik op weg gaan en deze Filistijnen verslaan? De HEERE zei tegen David: Ga, u zult de Filistijnen verslaan en Kehila verlossen.

1 SAMUEL 23:1-2

Dit raadplegen van de HEERE gebeurde vrijwel zeker door middel van de Urim en de Tummim. Nu de priester Abjathar zich bij hem had aangesloten, kon hij de HEERE op deze manier raadplegen. Van tijd tot tijd zien we dat David op die manier leiding zoekt. God zei dus daadwerkelijk:

Ja, ga de stad Keïla redden van de Filistijnen.

De mannen van David zeiden echter tegen hem: Zie, wij zijn hier in Juda al bevreesd; hoeveel te meer als wij naar Kehila, naar de gelederen van de Filistijnen zullen gaan.

1 SAMUEL 23:3

We hebben het al moeilijk genoeg om onze eigen legers, de legers van Saul, die tegen ons optrekken, te ontlopen. Nu gaan we ook nog de strijd aan met de legers van de Filistijnen.

Toen raadpleegde David de HEERE opnieuw, en de HEERE antwoordde hem en zei: Sta op, trek naar Kehila, want Ik geef de Filistijnen in uw hand.

1 SAMUEL 23:4

God had hem al een keer antwoord gegeven, maar vanwege de bezwaren van zijn mannen moest hij God opnieuw gaan raadplegen. God gaf hem hetzelfde antwoord.

Zo gingen David en zijn mannen naar Kehila. Hij streed tegen de Filistijnen, dreef hun vee weg en bracht hun een grote slag toe. Zo verlostte David de inwoners van Kehila.

1 SAMUEL 23:5

Ze namen hun vee mee, ongetwijfeld om het op te eten. Ik betwijfel of ze van plan waren het bij zich te houden, want ze trekken rond en houden zich schuil in de woestijn. Als je voor legers op de vlucht bent, heb je niet een heleboel koeien en schapen bij je. Ten eerste trekken die veel aandacht wanneer je onopgemerkt probeert te blijven. Ten tweede bewegen ze zich nogal langzaam voort. Ze hebben het vee dus waarschijnlijk gewoon meegenomen, het daar ter plekke geslacht en opgegeten, zodat ze bij uitzondering eens een maaltijd met vlees konden hebben. Misschien hebben ze veel gedroogd vlees gemaakt om mee te nemen. Maar ik weet zeker dat ze geen levende dieren met zich meenamen. Dat zou niet erg praktisch zijn voor hun manier van leven.

3

Saul wil David in Kehila insluiten

Vers 6:

En het gebeurde toen Abjathar, de zoon van Achimelech, naar David vluchtte in Kehila — hij kwam met de efod in zijn hand — dat Saul verteld werd dat David naar Kehila gekomen was. En Saul zei: God heeft hem in mijn hand overgegeven, want hij heeft zich ingesloten door een stad met poorten en grendels binnen te gaan.

1 SAMUEL 23:6-7

Kennelijk zochten David en zijn mannen, nadat ze de Filistijnen hadden verdreven en verslagen, gewoon een onderkomen in de stad zelf. Waarom ook niet? Dat is beter dan een grot. Af en toe een bed kan geen kwaad, en stadsmuren om je heen ook niet. Maar toen Saul daarvan hoorde, zei hij:

Dit is de stad waar David en zijn mannen zichzelf als het ware hebben opgesloten, een ommuurde stad. Ze kunnen niet ontsnappen als ik de stad beleger.

Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen om naar Kehila te trekken en David en zijn mannen te belegeren. Toen David te weten kwam dat Saul dit kwaad tegen hem beraamde, zei hij tegen de priester Abjathar: Breng de efod hierheen. En David zei: HEERE, God van Israël, Uw dienaar heeft duidelijk gehoord dat Saul van plan is naar Kehila te komen, om de stad omwille van mij te gronde te richten. Zullen de burgers van Kehila mij in zijn hand uitleveren? Zal Saul komen, zoals Uw dienaar gehoord heeft? O HEERE, God van Israël, vertel het Uw dienaar toch. De HEERE zei: Hij zal komen. Daarna zei David: Zullen de burgers van Kehila mij en mijn mannen overleveren in de hand van Saul? En de HEERE zei: Zij zullen u overleveren. Toen stonden David en zijn mannen op, ongeveer zeshonderd man, en zij vertrokken uit Kehila. Zij gingen waar zij maar konden gaan. Toen Saul verteld werd dat David uit Kehila ontkomen was, zag hij ervan af daarheen uit te trekken.

1 SAMUEL 23:8-13

Eerder waren het er 400, maar nu is dat aantal gegroeid. Misschien hadden enkele mannen uit Kehila zich bij hem aangesloten.

4

God kent ook wat er zou kunnen gebeuren

Dit is een heel ongewoon verhaal, omdat God openbaarde wat er gebeurd zou zijn. God zei:

Ja, Saul zal hierheen komen. Ja, de inwoners van Keïla zullen je uitleveren.

En vervolgens gebeurde het niet, omdat David vluchtte. De aanwijzingen die hij kreeg, of de informatie die hij van God kreeg, waren duidelijk bedoeld om David te waarschuwen dat hij moest vluchten. Er was dus een onuitgesproken voorwaarde. Ja, Saul zal komen, en ja, de mannen van Kehila zullen je aan hem uitleveren als je niet vlucht. Hij zei niet: 'Als je niet vlucht', maar dat was duidelijk wat erachter zat: als je niet vlucht, gaat dit gebeuren.

Het is interessant dat Gods kennis van de toekomst zelfs omvat wat er gebeurd zou zijn. Hij weet wat Saul gedaan zou hebben, wat de mannen van Kehila gedaan zouden hebben als ze in een bepaalde situatie waren terechtgekomen. Niet alleen wat ze daadwerkelijk deden, of in dit geval niet deden. Wanneer mensen zich afvragen hoe God de toekomst kent en voorzegt, bestaan daar allerlei verschillende filosofische ideeën over. Sommigen zeggen dat God de toekomst pas kent wanneer die zich voltrekt, en sommigen zeggen dat Hij die kent omdat Hij alles Zelf gaat laten gebeuren. Anderen zeggen dat Hij het gewoon kan zien in het eeuwige nu. Er zijn allerlei verschillende opvattingen.

Maar wanneer God daadwerkelijk zegt: 'Dit is wat er zal gebeuren', en het vervolgens niet gebeurt omdat de omstandigheden veranderen, dan betekent dat dat God alternatieve werkelijkheden kende, alternatieve toekomst. Als David daar zou blijven, dan zou Saul komen en zouden de mannen van Kehila hem uitleveren. Dat was wat God openbaarde dat er in de toekomst zou gebeuren. Maar doordat David een andere koers kiest, verandert de toekomst. Je moet je hoofd er wel even over breken hoe dat zit: hoe God niet alleen de toekomst kent, maar ook alternatieve toekomst. Wat zou er gebeuren als we dit deden? Hij kan zien hoe dat zich ontvouwt, en tot hoever dat doorgaat, welke beslissingen mensen zullen nemen en hoe dat ons zal

beïnvloeden. Vervolgens wordt die specifieke toekomst die Hij voorziet niet eens werkelijkheid, omdat er een andere keuze wordt gemaakt en er een andere toekomstige situatie ontstaat.

5

Met zeshonderd mannen in de woestijn

David verbleef in de woestijn in de bergvestingen; hij verbleef in het bergland in de woestijn Zif. Saul zocht hem alle dagen, maar God gaf hem niet over in zijn hand. Toen David zag dat Saul eropuit getrokken was om hem naar het leven te staan, was David in de woestijn Zif, in Choresa. Toen stond Jonathan, de zoon van Saul, op en ging naar David in Choresa; en hij bemoedigde hem in God.

1 SAMUEL 23:14-16

De Engelse vertaling gebruikt hier de uitdrukking ‘zijn hand versterken’. Daarmee wordt bedoeld: hem bemoedigen, zoals de Nederlandse Bijbeltekst het hier weergeeft. Jonathan wist waar hij hem kon vinden, hoewel Saul dat niet wist. Dus ofwel maakte Jonathan deel uit van het inlichtingennetwerk waarmee David contact hield met vrienden in de stad, of anders... Nou, ik kan niet bedenken hoe het anders gegaan zou kunnen zijn, want Jonathan wist waar hij hem kon vinden en hoe hij naar hem toe kon gaan om hem te ontmoeten.

Als je met 600 mannen door de wildernis trekt, is dat een groep die behoorlijk moeilijk te verbergen is. In de woestijn kon je 600 mannen van een behoorlijke afstand zien. Natuurlijk waren er bergen en andere dingen die hen aan het zicht onttrokken. Vaak hielden ze zich schuil aan de andere kant van een berg dan waar Saul was, en soms waren ze niet eens erg ver van elkaar verwijderd, zo bleek.

Maar omdat David niet van plan was tegen Saul te vechten, was het in zekere zin bijna een nadeel dat hij 600 mannen bij zich had, alleen al omdat het veel meer aandacht zou trekken. Zo'n groep is moeilijker te verbergen. David kon zich in zijn eentje in een grot

of onder een struik verstoppen. Maar met 600 mannen moet hij ook hen veilig houden, want hij is nu hun aanvoerder. Ze voeren wel militaire overvallen uit, maar niet tegen degenen die hen achtervolgen. Ze doen dat tegen de Filistijnen en anderen. Maar ze doen het niet tegen degenen die hen willen doden.

David heeft met die zeshonderd mannen in de woestijn dus echt een flinke opgave. Hij moet hun te eten geven. Als hij alleen was, hoefde hij alleen voor zichzelf voedsel te vinden. Maar hij moet op de een of andere manier geregeld zeshonderd mannen te eten geven. Ze moeten hun kleren wassen. Dat was waarschijnlijk geen punt. Waarschijnlijk wasten ze in die tijd nooit hun kleren. Maar waar het om gaat, is dat zoveel mensen heel wat behoeften hebben, praktische behoeften. En ze leveren hem niet per se enig voordeel op. Als ze kwamen om aan zijn zijde te vechten en hem tegen Saul te verdedigen, zou dat een ander verhaal zijn. Dan zou het fijn zijn om zeshonderd, of zelfs duizend mannen te hebben. Maar omdat ze daar niet voor zijn, zijn het alleen maar eters. Het zijn alleen maar mensen die hij moet onderhouden en in leven moet houden, en die samen met hem op de vlucht zijn. Met zoveel mensen om je heen ben je in elk geval niet eenzaam. Maar het is alsof een vader in een moeilijke tijd voor zoveel kinderen moet zorgen. Door deze mensen met zich mee te laten gaan, toonde David zich goedgunstig, zou ik zeggen. Want hij had kunnen zeggen: 'Nee, jullie houden me hier alleen maar op. Jullie trekken de aandacht op mij.'

6

Jonathans laatste ontmoeting met David

Jonathan, die niet met David was gevlucht, zoekt hier toch contact met David en gaat naar hem toe om hem te zien. Hij bemoedigt David. Dit zal de laatste keer zijn dat David en Jonathan elkaar zien. Dat weten ze niet. Jonathan denkt eigenlijk dat er een dag zal komen waarop hij en David na Sauls dood samen zullen optrekken en samen zullen regeren. Maar dat gaat niet gebeuren.

In vers 17 zei hij tegen David:

Hij zei tegen hem: Wees niet bevreesd, want de hand van mijn vader Saul zal je niet vinden, maar jij zult koning worden over Israël en ik zal de tweede na jou zijn. Ook mijn vader Saul weet dit wel.

1 SAMUEL 23:17

Het is opmerkelijk dat Jonathan, die eigenlijk de troonopvolger was, bereid was om zelf geen koning te worden. Hij wilde die andere man, die niet eens familie was, in zijn plaats koning laten zijn. Als Jonathan David zou doden, waartoe hij de gelegenheid zou hebben omdat David hem vertrouwde, kon Jonathan gewoon uitzien naar het koningschap over Israël. Maar hij had geen ambities in die richting. Hij was een godvruchtig man en wist dat God wilde dat David koning werd. Dus hij is bereid daarin mee te gaan en David die eer te geven. Hij zei:

Zelfs mijn vader weet dat jij de volgende koning wordt.

En zij sloten een verbond met elkaar voor het aangezicht van de HEERE; en David bleef in Choresa, maar Jonathan ging naar zijn huis.

1 SAMUEL 23:18

Dat contrast is opmerkelijk, want Davids zeshonderd mannen gingen niet terug naar hun eigen huizen. Zij leden met David in de woestijn en waagden hun leven. Jonathan deed dat niet. Nogmaals, ik weet niet echt zeker waarom hij dat niet deed. Maar omdat hij echt van David hield en om hem gaf, is het mogelijk dat hij dat deed omdat hij hoopte aan het hof, binnen het bestuur, invloed te kunnen uitoefenen. Zo zou hij misschien op de een of andere manier Davids lijden kunnen verlichten en voor David kunnen opkomen in bepaalde omstandigheden waarin die een vriend aan het hof nodig zou hebben.

7

Het verraad van Zif en Davids gebed

Toen trokken de Zifieten naar Saul in Gibeon en zeiden: Weet u niet dat David zich bij ons verborgen heeft in de bergvestingen in Choresa, op de heuvel van Hachila, die ten zuiden van de wildernis ligt? Welnu, koning, kom dan snel, overeenkomstig het volle verlangen van uw ziel; dan is het aan ons hem uit te leveren in de hand van de koning.

1 SAMUEL 23:19-20

Toen zei Saul: Moge u door de HEERE gezegend worden, omdat u medelijden met mij gehad hebt. Ga toch op weg, en verkrijg nog meer zekerheid. Vergewis u ervan en verken de plaats waar hij zijn voet gezet heeft, en wie hem daar gezien heeft, want men heeft mij gezegd dat hij zeer listig te werk gaat. En zie meer te weten te komen over alle plaatsen waar hij zich schuilhoudt, en kom dan weer naar mij toe met zekerheid, dan zal ik met u meegaan. En het zal gebeuren, als hij in het land is, dat ik hem onder alle duizenden van Juda op zal sporen.

1 SAMUEL 23:21-23

Saul wil dus uitzoeken waar David zich verbergt, in plaats van er gewoon naartoe te gaan en hem bij toeval tegen te komen. Hij wil niet dat de Zifieten tegenover David hun kaarten op tafel leggen. Hij wil dat ze niet duidelijk laten merken dat ze zijn vijanden zijn. Dan kunnen ze David in de gaten houden en Saul inlichtingen brengen over alle schuilplaatsen waar David en zijn mannen naartoe gaan. Wanneer Saul dan komt, zal het voor hem gemakkelijk zijn om David te vinden en hem op te pakken.

Toen dit gebeurde, schreef David Psalm 54. David was dus op de hoogte van wat de Zifieten deden, en naar aanleiding daarvan schreef hij een psalm. Boven Psalm 54 staat:

Een onderwijzing van David, voor de koorleider, bij snarenspeel; toen de Zifieten gekomen waren en tegen Saul gezegd hadden: Verbergt David zich niet bij ons?

PSALMEN 54:1-2

Dit is dus de tijd waarover we lezen. In die tijd schreef David deze woorden:

O God, verlos mij door Uw Naam, verschaf mij recht door Uw macht. O God, luister naar mijn gebed, neem de woorden van mijn mond ter ore. Want vreemden staan tegen mij op, geweldplegers staan mij naar het leven; zij houden God niet voor ogen. Sela Zie, God is mijn Helper, de Heere is onder hen die mijn ziel ondersteunen. Hij zal mijn belagers dit kwaad vergelden; breng hen om vanwege Uw trouw. Ik zal U vrijwillig offers brengen; ik zal Uw Naam loven, HEERE, want hij is goed. Want Hij heeft mij gered uit alle nood; mijn oog heeft de val van mijn vijanden gezien.

PSALMEN 54:3-9

Dus ook hier begint David met zijn klacht bij God over hoe mensen hem verraden en met zijn gebed tot God om hem te redden. Daarna eindigt hij met zijn stellige uitspraken dat God hem zal redden. David heeft dus ook steeds zijn hoogtepunten en dieptepunten, zoals ieder mens die zou hebben. Maar wanneer hij in gevaar is, roept hij tot God. Hij klaagt over het onrecht van wat er gebeurt en vraagt God om hulp. Vervolgens zegt hij gewoon: 'Goed, en God gaat me helpen.' Dus vindt hij gewoon rust in God.

Hij sterkt zich in de Heere, en dan is hij bemoedigd. Saul heeft een bericht teruggestuurd naar de mensen van Zif dat ze moeten uitzoeken op welke plaatsen David komt. In vers 24 staat:

8

God redt David uit Sauls omsingeling

Toen stonden zij op en gingen naar Zif, voor Saul uit. David en zijn mannen waren in de woestijn van Maon, in de Vlake, ten zuiden van de wildernis. Toen Saul en zijn mannen hem gingen zoeken, vertelde men dat aan David; en hij trok weg van de rots en bleef in de woestijn van Maon. Toen Saul dat hoorde, joeg hij David na in de woestijn van Maon. Saul ging aan de ene zijde van de berg en David met zijn mannen aan de andere zijde van de berg. Nu gebeurde het terwijl David zich haastte om aan Saul te ontkomen en Saul en zijn mannen David en zijn mannen omsingeld hadden om hen te grijpen,

1 SAMUEL 23:24-26

Blijkbaar waren Sauls legers op dit moment dichterbij het gevangennemen van David dan ooit tevoren. Het leek slechts een kwestie van tijd voordat ze hem zouden insluiten. Er is daar die ene berg, en David en zijn mannen zitten aan de overkant ervan, en Saul en zijn mannen aan de andere kant. Ik weet niet of Saul wist hoe dicht hij bij Davids verblijfplaats was, want hij kon hem niet zien. Hij kon niet door de berg heen zien dat David aan de andere kant zat. Maar blijkbaar scheelde het heel weinig of deze achtervolging was ten einde geweest. Toen greep God voor hem in.

Halverwege vers 26 staat:

Saul ging aan de ene zijde van de berg en David met zijn mannen aan de andere zijde van de berg. Nu gebeurde het terwijl David zich haastte om aan Saul te ontkomen en Saul en zijn mannen David en zijn mannen omsingeld hadden om hen te grijpen, dat er een bode naar Saul kwam met de boodschap: Haast u en kom, want de Filistijnen zijn het land binnengevallen. Toen keerde Saul terug van het najagen van David en ging de Filistijnen tegemoet; daarom noemde men die plaats Sela-Machlekoth.

1 SAMUEL 23:26-29

Dit was een geval waarin God Zijn soevereiniteit heel duidelijk laat zien. Hij laat David ontsnappen terwijl er verder geen enkele kans op ontsnapping was. Sauls mannen waren David en zijn mannen aan het omsingelen, en dat zou het einde zijn geweest. Op het door Zijn voorzienigheid bepaalde moment laat God de Filistijnen tegen Israël optrekken, zodat Saul een beslissing moet nemen: ‘Maken we deze achtervolging van David af en laten we de Filistijnen dan de overhand krijgen? Of laten we David met rust?’

Het verbaast me dat Saul deze beslissing nam. Het verbaast me dat hij besloot achter de Filistijnen aan te gaan in plaats van achter David, want hij was zo ziekelijk achterdochtig tegenover David. Maar blijkbaar was de inval van de Filistijnen een veel grotere nationale crisis, en dus moest hij de moeilijke keuze maken en de andere kant op gaan.

9

David spaart Saul in de grot

Hoofdstuk 24:

David trok daarvandaan en bleef in de bergvestingen van Engedi.

1 SAMUEL 24:1

Overal zaten spionnen die verslag uitbrachten over David. En waarom? Gewoon om er politiek voordeel uit te halen natuurlijk, om bij de koning in de gunst te komen. Niemand kon hier toch werkelijk hebben gedacht dat David de slechterik was. Er waren mensen bereid om de kant van de slechte koning te kiezen tegen een onschuldige oorlogsheld, een veteraan uit Sauls leger die een held was geweest en niets verkeerd had gedaan. De mensen wisten dat, maar ze waren bereid de kant van de machthebber te kiezen en te proberen wat gunsten van hem te krijgen door David aan hem uit te leveren.

En het gebeurde, nadat Saul was teruggekeerd van het achter volgen van de Filistijnen, dat men hem vertelde: Zie, David is in de woestijn van Engedi.

1 SAMUEL 24:2

Toen nam Saul drieduizend van de beste mannen uit heel Israël, en ging op weg om David en zijn mannen te zoeken bij de Steenbokrotsen.

1 SAMUEL 24:3

Zo werden die rotsen genoemd.

Hij kwam bij de schaapskooien aan de weg, waar een grot was; Saul ging daarin om zijn behoefte te doen. Nu zaten David en zijn mannen aan de zijkanten in de grot.

1 SAMUEL 24:4

Dat deden mensen wanneer ze naar het toilet moesten. Ze moesten een beschutte plek zoeken. Een grot werd vaak voor zulke dingen gebruikt. Dus moest Saul daar naar binnen om zijn behoefte te doen.

Toen zeiden de mannen van David tegen hem: Zie, de dag waarvan de HEERE u gezegd heeft: Zie, Ik geef uw vijand in uw hand, en u kunt met hem doen zoals het goed is in uw ogen! Toen stond David op en sneed stilletjes een punt van Sauls mantel af.

1 SAMUEL 24:5

Het is niet waarschijnlijk dat hij dit deed terwijl Saul die mantel aanhad. De grot zou niet zo donker zijn dat David echt naar hem toe kon komen en iets van zijn mantel kon afsnijden terwijl hij die aanhad. Maar hij zit daar zijn behoefte te doen. Blijkbaar had hij zijn mantel uitgetrokken en opzijgelegd. David kon bij de mantel komen terwijl Saul er niet bij was en er een stuk van afsnijden, om als het ware zijn territorium af te bakenen en te zeggen: 'Ik was hier, en je bent aan mij overgeleverd.'

En het gebeurde daarna dat het hart van David in hem bonsde, omdat hij die punt van de mantel van Saul afgesneden had. En hij zei tegen zijn mannen: Moge de HEERE er geen sprake van laten zijn dat ik ooit zoiets zou doen bij mijn heer, bij de gezalfde van de HEERE, dat ik mijn hand tegen hem uit zou steken, want hij is de gezalfde van de HEERE.

1 SAMUEL 24:6-7

Hij vond dat het niet respectvol was om een stuk van de mantel van de koning af te snijden, en zijn geweten sprak hem daarop aan. Het is verbazingwekkend. Sauls geweten spreekt hem helemaal niet aan wanneer hij David probeert te doden, die onschuldig is. En Davids geweten spreekt hem er al op aan dat hij alleen maar een stuk van Sauls mantel afsnijdt en de koning daarmee ook maar enigszins zo respectloos behandelt.

Deze mannen moeten wel bijzonder trouw aan David zijn geweest, want zijn mannen zaten in de grot. Ze konden Saul zeker gemakkelijk overheersen en doden. Dan konden ze gewoon de grot uit lopen, voor de ogen van Sauls legers, en zeggen: 'Jullie meester is dood. Ik ben nu de koning.' En de legers zouden waarschijnlijk hebben gezegd: 'Leve David!' Deze mensen zouden gewoon meegaan met wie de leiding op zich nam. Ze hadden geen bijzondere grief tegen David. Toen ze hem achtervolgden, volgden ze alleen maar de bevelen van de koning op.

Dus als David Saul had gedood, zou dat voor de meeste mensen in het leger waarschijnlijk een opluchting zijn geweest, en zouden ze David waarschijnlijk gewoon volgen. Het mooie daaraan voor de andere mannen zou zijn dat hun leven niet meer in gevaar was. Ze erkenden David al als hun koning, maar door hem trouw te blijven, leefden ze gevaarlijk. Maar als ze Saul op dat moment hadden gedood, waartoe ze duidelijk sterk in de verleiding kwamen, hadden ze naar hun gezinnen terug kunnen gaan. Ze zagen het immers als Gods voorzienigheid dat Saul in hun handen werd overgeleverd. Ze hadden niet voortdurend voor hun leven hoeven te vluchten.

En toch gehoorzaamden ze allemaal, omdat David zei: 'Nee, doe het niet.' Ze waren dus trouw aan zijn leiderschap, hoewel het voor hen een groot voordeel zou zijn geweest om Saul te doden. Ik weet zeker dat ze allemaal graag naar hun gezinnen en hun huizen waren teruggegaan. Dus David hield zijn dienaren tegen en liet hen Saul niet doden. En Saul stond op, verliet de grot en ging zijns wegs, zonder te weten wat er was gebeurd.

10

David toont Saul zijn onschuld

Dan vers 8:

En David weerhield zijn mannen met deze woorden, en hij liet hun niet toe tegen Saul op te staan. En Saul stond op en ging de grot uit, naar de weg.

1 SAMUEL 24:8

Waarschijnlijk toen hij op veilige afstand was.

Daarna stond David op, ging de grot uit en riep Saul achterna: Mijn heer de koning! Toen keek Saul achter zich en David knielde met zijn gezicht ter aarde en boog zich neer.

1 SAMUEL 24:9

Denk eens terug aan een van de Psalmen die David schreef toen hij door Saul werd achtervolgd, en die we hebben gelezen. Hij noemde de slechte mensen die zijn woorden verdraaien, enzovoort. Ik zei dat dit ongetwijfeld mensen waren die bij Saul in de gunst probeerden te komen en posities in het bestuur probeerden te krijgen. Ze kozen dus Sauls kant tegen David. Ze probeerden Sauls optreden te rechtvaardigen door David vals te beschuldigen. Blijkbaar wist David dat er mensen waren die dat over hem zeiden. Ze zeiden dat hij eropuit was Saul te doden, om Sauls paranoia te voeden en deze achtervolging gaande te houden.

En David zei:

En David zei tegen Saul: Waarom luistert u naar de woorden van de mensen die zeggen: Zie, David wil u kwaad doen?

1 SAMUEL 24:10

Ik zal niemand bij naam noemen, want ik wil niet dat ze in de problemen komen.

Zie, deze dag hebben uw ogen gezien dat de HEERE u vandaag in mijn hand gegeven heeft in de grot. Men zei dat ik u doden moest, maar ik heb u gespaard, want ik zei: Ik zal mijn hand niet uitsteken tegen mijn heer; hij is immers de gezalfde van de HEERE.

1 SAMUEL 24:11

Nu wijst hij erop: 'Ik was dichtbij genoeg om je te doden, want ik was dichtbij genoeg om een stuk van je gewaad af te snijden. En hier is het bewijs dat je aan mij overgeleverd was. Ik heb zojuist bewezen dat ik er niet op uit ben je te doden, anders had ik het wel gedaan.'

De HEERE zal rechtspreken tussen mij en u. De HEERE zal Zich vanwege mij op u wreken, maar mijn hand zal niet tegen u zijn.

1 SAMUEL 24:13

Hij zegt dat er een spreekwoord is dat we allemaal kennen, dat destijds blijkbaar in omloop was: 'Uit de goddelozen komt goddeloosheid voort.'

Het klinkt als een tautologie. Het klinkt helemaal niet als een bijzonder diepzinnige opmerking. Maar wat hij ermee zegt is: 'Je kunt zien of iemand slecht is aan de vraag of er slechtheid uit hem voortkomt. En ik heb niets slechts gedaan, maar jij doet wel iets slechts. Dus jij bent degene die slecht is, ik niet. Mensen vertellen je dat ik slecht ben. Nou, slechtheid komt voort uit slechte mensen. En wat er uit mij voortkomt, is geen slechtheid. Dus dat zou je iets moeten zeggen. Wie is hier slecht? Jij bent slecht, want jouw slechtheid komt uit jou voort, niet uit mij.'

Dus ik ben eigenlijk geen geduchte bedreiging voor je. Ik ben een dode hond. Ik ben een vlo. Waarom zit je achter me aan? Ik ben ongevaarlijk. Ik ben eigenlijk niet eens iemand voor wie je belangstelling zou moeten hebben. Zo belangrijk ben ik niet. Ik ben voor jou maar een vlo.'

11

Saul erkent David als toekomstige koning

En dus had Saul op dat moment even een helder ogenblik, maar dat duurde niet lang. Er staat:

De HEERE zal Rechter zijn en oordelen tussen mij en u. Hij zal toezien en het voor mij opnemen, en mij recht doen en bevrijden uit uw hand. En het gebeurde, toen David geëindigd had deze woorden tot Saul te spreken, dat Saul zei: Is dit jouw stem, mijn zoon David? En Saul begon luid te huilen. Hij zei tegen David: Jij bent rechtvaardiger dan ik, want jij bent goed voor mij geweest, en ik ben slecht voor jou geweest. Je hebt vandaag verteld dat je mij goedgeedaan hebt; want de HEERE had mij in jouw hand overgeleverd, maar je hebt mij niet gedood. En wanneer iemand zijn vijand vindt, laat hij hem dan ongehinderd gaan? Moge de HEERE jou belonen voor het goede dat je mij vandaag gedaan hebt. En nu, zie, ik weet dat jij zeker koning zult worden en dat het koninkrijk van Israël in jouw hand zal standhouden. Zweer mij dan nu bij de HEERE dat jij mijn nageslacht na mij niet zult uitroeien en mijn naam niet weg zult vagen van het huis van mijn vader.

1 SAMUEL 24:16-22

David zwoer Saul dat hij diens nageslacht niet zou uitroeien. Saul ging naar huis, maar David en zijn mannen trokken naar de bergvesting.

David ging dus niet naar huis. Saul heeft zojuist uitgesproken dat David koning zal worden; in feite is hij tot andere gedachten gekomen.

Saul kondigde dat aan waar zijn hele leger bij was:

Ik weet dat jij de volgende koning wordt.

Je zou denken dat wanneer de koning zulke dingen in het openbaar zegt, daarmee de strijd tussen die twee afgelopen zou moeten zijn. En hij zegt:

Ik ben slecht en jij bent goed. Jij bent goed voor mij geweest, terwijl ik jou kwaad heb gedaan. Ik heb jou kwaad gedaan, terwijl jij goed voor mij bent geweest. Ik weet dat jij koning wordt. Het koninkrijk is van jou.

David zwoer dat hij Sauls nakomelingen geen kwaad zou doen, en dat heeft hij ook niet gedaan. Hij heeft hen niet volledig uitgeroeid. Hij heeft bij één gelegenheid wel zeven van hen aan de Gibeonieten uitgeleverd, omdat er een vloek op Israël rustte. Dat kwam door iets wat Saul de Gibeonieten had aangedaan. Daarom eisten de Gibeonieten dat zeven van Sauls zonen aan hen zouden worden uitgeleverd. David heeft hen inderdaad aan hen uitgeleverd, en dat betekende de dood van die mannen. Maar David heeft niet alle nakomelingen van Saul uitgeroeid, want Mefiboseth, de zoon van Jonathan, werd in leven gehouden en heeft ongetwijfeld kinderen gekregen.

12

Samuels dood en het gezin van Nabal

Nu hoofdstuk 25:

Samuel stierf; en heel Israël kwam bijeen, zij bedreven rouw over hem en begroeven hem bij zijn huis in Rama. David stond op en trok naar de woestijn Paran.

1 SAMUEL 25:1

David had in deze tijd kennelijk geen contact met Samuel, omdat hij op de vlucht was en zich schuilhield. Hij kon Samuel dus niet de laatste eer bewijzen en hem eer betonen, enzovoort. Maar Samuel was degene met wie dit boek begon. Met de geboorte van Samuel begon dit hele verhaal. Samuel had centraal gestaan bij de aanstelling van Saul en de zalving van David. En aanvankelijk had hij David in Rama zelfs tegen Saul beschermd. Nu verlaat Samuel hier het toneel. Dat maakt heel

duidelijk dat Samuel de boeken Samuel niet heeft geschreven, want het verhaal gaat na Samuels dood verder. Dat betekent dat er naast Samuel nog andere profeten waren die aan het verhaal hebben bijgedragen. Wij geloven dat Nathan en Gad die mannen waren.

Nu volgt er nog een interessante liefdesgeschiedenis.

Nu was er in Maon een man die in Karmel zijn bedrijf had. Die man was zeer aanzienlijk: hij had drieduizend schapen en duizend geiten. Hij was bij het scheren van zijn schapen in Karmel. De naam van de man was Nabal, en de naam van zijn vrouw was Abigaïl. De vrouw was goed van verstand en mooi van gestalte, maar de man was hard en slecht in zijn optreden. Hij was een nakomeling van Kaleb.

1 SAMUEL 25:2-3

De naam Nabal betekent eigenlijk 'dwaas'. Ik weet niet of dat zijn echte naam is, of dat de mensen hem alleen maar zo noemden, omdat hij inderdaad een dwaas was. Het kan een bijnaam zijn geweest.

Hier wordt natuurlijk iets voorbereid, zodat wij er welwillend tegenover staan en graag willen dat de held en de heldin bij elkaar komen. De heldin is mooi, zoals heldinnen in films altijd zijn. En ze is ook een wijze vrouw en een deugdzame vrouw, zoals duidelijk blijkt. Maar natuurlijk zit ze in een ongelukkig huwelijk met een kerel die een totale hork is. Onze vriend David is echter knap en ziet er goed uit en is heldhaftig. We hebben hier dus een held en een heldin. Het is bijna gemakkelijk te voorspellen wat er gaat gebeuren, zelfs als we het niet al wisten.

13

David vraagt Nabal om voedsel

Toen David in de woestijn hoorde dat Nabal zijn schapen aan het scheren was,

1 SAMUEL 25:4

wat een seizoensgebonden bezigheid was,

stuurde David er tien knechten heen. David zei tegen de knechten: Ga naar Karmel, en als jullie bij Nabal komen, moeten jullie hem in mijn naam naar zijn welstand vragen. Dit moeten jullie zeggen tegen die man, die in voorspoed leeft: Vrede voor u, vrede voor uw huis, en vrede voor alles wat u hebt! Welnu, ik heb gehoord dat er schaapscheerders bij u zijn. Nu dan, de herders die u hebt, zijn bij ons geweest; wij hebben hen niet lastiggevalen, en zij hebben al de dagen dat zij in Karmel geweest zijn, ook niets gemist. Vraag het uw knechten en zij zullen het u vertellen. Laat deze knechten daarom genade vinden in uw ogen, want wij zijn gekomen op een goede dag. Geef toch uw dienaren en uw zoon David wat uw hand zal vinden. De knechten van David kwamen en spraken namens David overeenkomstig al die woorden tot Nabal. Toen zij zwegen,

1 SAMUEL 25:5-9

Wat David zegt, is: 'Wij zijn in het gebied geweest waar jouw schaapherders hun schapen hebben laten grazen. We hebben honger, maar we hebben nooit een van jouw schapen gestolen. We hebben jouw herders nooit lastiggevalen, hoewel we dat gemakkelijk hadden kunnen doen als we bandieten waren geweest. We hadden gemakkelijk een overval kunnen plegen en zoveel schapen kunnen meenemen als we

wilden. Maar vraag het hun maar. We hebben hen nooit bedreigd, nooit kwaad gedaan en nooit een van jouw schapen meegenomen. We hebben hen juist tegen andere bandieten beschermd.’

Nu was het een dag waarop de schapen werden geschoren. De scheertijd was een tijd waarin veel arbeiders bij elkaar kwamen en aan het werk waren. Ze grepen die gelegenheid aan om een groot feestmaal te houden en feest te vieren. Het was net als de oogst, het oogsten van de wol van de schapen. De oogsttijd was altijd een tijd om feest te vieren. Voor schaapherders was de dag waarop ze alle wol verzamelden, waarmee ze hun geld zouden verdienen, een tijd voor een groot feest en feestelijkheden.

Dus David zegt: ‘We zijn gekomen terwijl jij feestviert. Je hebt een heleboel eten in huis. Je bent een rijk man. Wij hebben nogal honger. Als je het niet erg vindt, smeken we je om ons een beetje geld te geven.’ Misschien bedoelde hij zelfs wel: ‘Je zou ons als het ware kunnen betalen omdat we jullie beschermers zijn geweest. We hebben al die tijd je schapen en je herders bewaakt. Wij hebben hun geen kwaad gedaan, en doordat wij er waren, hebben anderen hun evenmin kwaad gedaan. Daarom zou je kunnen vinden dat je ons iets verschuldigd bent en ons uit waardering iets te eten kunnen geven.’

14

Nabal weigert de vervolgde David te helpen

En toen Nabal de dienaren van David antwoordde, zei hij:

antwoordde Nabal de dienaren van David: Wie is David, en wie is de zoon van Isai? Er zijn vandaag de dag zoveel slaven die losbreken, ieder bij zijn heer vandaan. Zou ik dan mijn brood, mijn water en mijn vlees nemen, dat ik voor mijn schaapscheerders geslacht heb, en zou ik het aan mannen geven van wie ik niet weet waar zij vandaan komen?

1 SAMUEL 25:10-11

Natuurlijk wist Nabal wie David was. Hij gedraagt zich gewoon als een hork. David was een nationale held, en Nabal wist zeker dat David voor Saul op de vlucht was. De legers van Saul waren juist in dat gebied geweest om naar David te zoeken. Die kun je niet over het hoofd zien. Als er drieduizend man door je achtertuin marcheren, dan weet je dat er iets gaande is. Die man wist dus beslist wie David was, wat David deed en waarom David op de vlucht was. Hij beschreef David als een dienaar die zich had losgemaakt en was weggelopen van zijn meester, waarmee hij Saul bedoelde.

Nu kun je ter verdediging van Nabal zeggen, al valt er niet veel aan hem te verdedigen: je beseft dat als hij David vrijwillig eten had gegeven en Saul daarvan had gehoord, Saul met Nabal en zijn familie hetzelfde zou hebben gedaan als met de priesters in Nob. Als iemand David eten geeft, werkt die samen met de vijand van Saul, en door zijn achterdocht zou Saul zo iemand laten terechtstellen. Dus mogelijk moest Nabal hierover nadenken toen de mannen van David kwamen, voordat hij antwoord gaf. Hij was zich er ongetwijfeld heel goed van bewust dat het heel slecht voor hem kon aflopen als hij David en zijn mannen te eten gaf.

Aan de andere kant was hij David iets verschuldigd. En zelfs als dat niet zo was, wist hij zeker dat David onschuldig was. Iedereen wist dat Saul gek en moordzuchtig was. Hij gooide speren naar zijn eigen zoon zonder dat daar enige ernstige aanleiding voor was. Saul was een waanzinnige. Het land werd geregeerd door een waanzinnige. David was een onschuldige man.

De beslissing om David te helpen zou te vergelijken zijn met de beslissing om Joden in huis te proberen te nemen in een door de nazi's bezet land. 'Als ik de Joden in huis neem en de nazi's komen erachter, dan stoppen ze me in een gevangenkamp of schieten ze me dood. Dus ik denk dat ik ze maar aan hun lot overlaat.' Sommige mensen, heel wat christenen, deden dat inderdaad in de nazitijd. Maar sommigen niet. Sommigen besloten dat ze toch de kant zouden kiezen van de mensen van wie ze wisten dat ze onschuldig waren, en zich tegen de tirannieke regering zouden keren. Sommige christenen hebben daar natuurlijk onder geleden. Sommige christenen zijn daarvoor inderdaad in gevangenkampen terechtgekomen.

Nabal kwam in die positie terecht en moest een beslissing nemen. ‘Ga ik opkomen voor de rechtvaardige, voor de onschuldige die zonder reden wordt vervolgd? Of ga ik op veilig spelen en zorgen dat ik nergens bij betrokken raak, mijn kop in het zand steken en niet Sauls aandacht op me vestigen door iets omstredens te doen?’ Dus scheeppe hij de mannen van David af met dit bijzonder beledigende antwoord. In wezen beledigde hij David.

15

David trekt uit om wraak te nemen

Toen zei David tegen zijn mannen:

David zei tegen zijn mannen: Laat ieder zijn zwaard aangorden. Toen gordde ieder zijn zwaard aan, en ook David gordde zijn zwaard aan. Ongeveer vierhonderd man trok achter David aan en tweehonderd bleven er bij de bagage.

1 SAMUEL 25:13

Omdat ze een aantal Filistijnen hadden gedood, hadden ze nu allemaal een zwaard. Eerder hadden ze geen zwaarden, maar ze hadden oorlog gevoerd tegen de Filistijnen en hen verslagen. De Filistijnen hadden zwaarden, dus nu hadden de mannen van David allemaal een zwaard dat ze konden omgorden. Tenminste, vierhonderd van hen hadden dat. Dus ze zouden het eten met geweld gaan halen. Ze vonden dat ze er recht op hadden.

David reageerde natuurlijk vleselijk. Zijn trots was gekrenkt door deze opzettelijke belediging. Het was niet zo dat hij gewoon het soort man was dat iemand zou beroven die hem geen gift wilde geven. Die man had nors en uitdagend gesproken, en David was net in een stemming waarin hij zich liet uitdagen. Dus zegt hij: ‘Doe je zwaarden om. We gaan op deze manier halen wat we nodig hebben.’

Maar een knecht uit het midden van de knechten vertelde dit aan Abigaïl, de vrouw van Nabal, en zei: Zie, David heeft boden gestuurd uit de woestijn om onze heer te groeten; maar hij is tegen hen uitgevaren. De mannen zijn echter erg goed voor ons geweest; wij zijn niet lastiggevalen en wij hebben alle dagen dat wij met hen omgingen, toen wij op het veld waren, niets gemist. Toen wij de schapen weidden, zijn zij alle dagen dat wij bij hen waren, een muur om ons heen geweest, zowel 's nachts als overdag.

1 SAMUEL 25:14-16

Met andere woorden, Davids mannen beschermden ons daar tegen andere gevaren.

Nu dan, besef dit, en zie wat u doen kunt, want het kwaad is ten volle over onze heer en heel zijn huis besloten. Hij is een verdorven man, met wie niet te praten valt.

1 SAMUEL 25:17

Dit zijn zijn dienaren die met zijn vrouw over hem praten: ‘Onze meester is een schurk.’ Blijkbaar was het zelfs onder de dienaren heel gewoon om openlijk zo over hem te praten, dat hij gewoon zo verdorven was. Zelfs zij dachten niet dat zijn vrouw het daarmee oneens zou zijn.

16

Abigaïl grijpt in om haar gezin te redden

Toen haastte Abigaïl zich; zij nam tweehonderd broden, twee zakken wijn, vijf toebereide schapen, vijf maten geroosterd koren, honderd rozijnenkoeken en tweehonderd klompen vijgen, en legde dat alles op ezels. En zij zei tegen haar knechten: Trek voor mij uit; zie, ik kom achter jullie aan. Maar aan haar man Nabal vertelde zij het niet. Toen zij op de ezel reed en de berg afdaalde, door de bergwand aan het gezicht onttrokken, zie, toen gebeurde het dat David en zijn mannen haar tegemoetkwamen; en zij ontmoette hen.

1 SAMUEL 25:18-20

Ze kwamen naar beneden met hun zwaarden aan hun zij, klaar om haar gezin aan te vallen, en zij komt tussenbeide. Natuurlijk handelde ze niet met de goedkeuring van haar man. Haar optreden roept soms de vraag op: was ze een vrouw die zich niet aan haar man onderwierp? Ze had een kerel die een hork was als echtgenoot, en ze deed gewoon wat juist was, ook al zou dat hem niet bevallen.

Nu heeft ze in feite geen bevelen overtreden die hij haar had gegeven. Als hij haar zulke bevelen had gegeven, zou ze misschien ongehoorzaam zijn geweest. Dat weten we niet. We weten dat ze in deze zaak de juiste kant koos. Het wordt haar in de Schrift beslist nooit aangerekend. Er zijn allerlei dingen die mensen in de Schrift doen, waarvan ons nooit uitdrukkelijk wordt verteld of het juist of verkeerd was om die te doen. Ons wordt alleen verteld wat ze deden, en het liep goed af.

Maar het lijkt er toch op dat er momenten zijn waarop een man zozeer tegen de belangen van zijn eigen gezin ingaat, omdat hij een dwaas is, dat de vrouw soms gewoon de leiding moet nemen omdat haar man ramspoed over zijn gezin brengt. Natuurlijk zou het hier aankomen op haar inschatting tegenover die van haar man.

Haar man dacht, daar ben ik zeker van: ‘Als we David wél helpen, worden we door Sauls legers uitgeroeid.’ En zij denkt: ‘Nou, als we David niet helpen, worden we door David uitgeroeid. We zitten hier tussenin, in dit conflict tussen David en Saul.’

Maar waarschijnlijk vond ze het ook belangrijker dan Nabal om te doen wat juist was. Door voedsel naar David te brengen, stelde ze haar gezin bloot aan gevaar van de kant van Saul. Maar als we dan toch aan Sauls kant of aan Davids kant moeten staan en het risico moeten lopen uitgeroeid te worden door de vijand van degene die we steunen, laten we dan degene steunen die aan de juiste kant staat. Zij zag in elk geval dat David de rechtvaardige was; Saul was dat niet. Als ze zouden lijden, dan zouden ze lijden aan de kant van de gerechtigheid, aan Davids kant in plaats van aan Sauls kant.

David had gezegd: Werkelijk, ik heb voor niets alles bewaakt wat deze man in de woestijn heeft, zodat er niets gemist wordt van alles wat hij heeft; hij heeft mij kwaad voor goed vergolden. God mag zó en nog veel erger doen met de vijanden van David, als ik van alles wat hij heeft, één man tot morgen overlaat!

1 SAMUEL 25:21-22

Het is interessant hoe hij deze eed aflegde:

Mag de Heer mijn vijanden hetzelfde aandoen en nog erger als ik er ook maar één in leven laat.

Hij legde een gelofte af. Gewoonlijk zou iemand dat over zichzelf afroepen: ‘Als ik deze gelofte niet nakom, mag mij dan iets vreselijks overkomen.’ Maar hij zei: ‘Als ik deze gelofte niet nakom, mag mijn vijanden dan iets vreselijks overkomen.’ Zo speel je op zeker. Op die manier kon hij daadwerkelijk van gedachten veranderen en de straf over zijn vijanden laten komen. Uiteindelijk veranderde hij ook van gedachten.

17

Abigaïl weerhoudt David van bloedschuld

Toen Abigaïl David zag, haastte zij zich en kwam van de ezel af. Vervolgens wierp zij zich voor David op haar gezicht en boog zich ter aarde. Zij viel aan zijn voeten en zei: Och, mijn heer, op mij rust de misdaad; laat uw dienares toch spreken ten aanhoren van u, en luister naar de woorden van uw dienares. Laat mijn heer toch geen aandacht schenken aan deze verdorven man, aan Nabal, want zoals zijn naam is, zo is hij: Nabal is zijn naam en er is dwaasheid in hem. Maar ik, uw dienares, heb de knechten van mijn heer, die u gezonden hebt, niet gezien.

1 SAMUEL 25:23-25

Hij heet een dwaas, en dat is hij ook, zegt ze.

En nu, mijn heer, zo waar de HEERE leeft en u zelf leeft, het is de HEERE Die u verhinderd heeft tot bloedschuld te komen, en dat uw eigen hand u verlossing schenken zou. En nu, mogen uw vijanden en zij die kwaadwillend zijn tegenover mijn heer, worden als Nabal! Welnu, dit is het geschenk dat uw dienaress voor mijn heer meegebracht heeft, opdat het gegeven zal worden aan de knechten die mijn heer volgen. Vergeef toch uw dienaress de overtreding, want de HEERE zal voor mijn heer zeker een blijvend konings huis maken, omdat mijn heer de oorlogen van de HEERE voert en er al uw levens dagen geen kwaad bij u gevonden is. Wanneer er een mens opstaat om u te vervolgen en naar het leven te staan, zal het leven van mijn heer veilig zijn in de buidel van de levenden bij de HEERE, uw God. Het leven van uw vijanden echter zal Hij wegslingeren midden uit de holte van de slinger. En het zal gebeuren, wanneer de HEERE aan mijn heer zal doen naar al het goede dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u aanstelt tot een vorst over Israël, dat dit dan voor u, mijn heer, niet tot struikelblok of tot aanstoot voor uw hart zal zijn, dat u namelijk zonder reden bloed vergoten hebt en dat mijn heer zich zelf verlossing geschonken heeft. En wanneer de HEERE mijn heer welgedaan heeft, denk dan aan uw dienaress.

1 SAMUEL 25:26-31

Dus hij nam dit aan als wijze raad en zag in dat ze een heel wijze vrouw was. Ze vroeg niet alleen om barmhartigheid en zei niet alleen: ‘Hier, ik geef je een geschenk. Zou je mijn familie met rust kunnen laten?’ Ze zei: ‘Er staat meer op het spel dan dit. Jij wordt de volgende koning.’ Blijkbaar was dit algemeen bekend.

Ze wist, en blijkbaar moet iedereen het geweten hebben, dat God bepaalde dingen over David had gezegd en dat hij de volgende koning zou worden. Ze wist dat hij ten onrechte werd achtervolgd.

Maar ze zegt:

De Heer zal je leven veilig bewaren, alsof het in een bundeltje bij Hem zit. Hij zal je dicht bij Zich houden en je beschermen. Hij zal je vijanden wegslingeren als stenen uit een slinger.

Dat wil zeggen, ze zullen door de Heere worden weggegooid als stenen. God zal je dicht tegen Zich aan houden. Hij zal je vijanden wegwerpen. Het is interessant dat ze de slinger als voorbeeld gebruikte, misschien met opzet, omdat David in het verleden een slinger had gebruikt.

En ze zei: ‘God zal Zijn beloften aan je vervullen. Jij wordt de koning, maar je wilt niet dat dat gebeurt en dat je dan terugkijkt en moet zeggen dat je iets dwaas hebt gedaan. Je zult hier spijt van krijgen. Nabal doden zal je niet op de troon brengen. Je zult hoe dan ook op de troon worden gebracht, maar je wilt niet op de troon komen en beseffen dat je overhaast iemand hebt gedood en dat je jezelf hebt gewroken. Zo ben jij niet. Jij bent niet iemand die zichzelf wreekt. Dus denk er nog eens over na.’

En David zei tegen Abigaïl:

Toen zei David tegen Abigaïl: Gezegend zij de HEERE, de God van Israël, Die u op deze dag mij tegemoet gezonden heeft! Gezegend is uw raad en gezegend bent u, dat u mij op deze dag verhinderd hebt tot bloedschuld te komen, en dat mijn eigen hand mij verlossing geschonken zou hebben! Want zeker, zo waar de HEERE leeft, de God van Israël, Die mij verhinderd heeft u kwaad te doen: wanneer u zich niet gehaast had mij tegemoet te komen, dan was er van Nabal niet één man tot aan het morgenlicht overgebleven!

1 SAMUEL 25:32-34

Toen nam David uit haar hand aan wat zij voor hem meegebracht had, en hij zei tegen haar: Ga in vrede naar uw huis; zie, ik heb naar uw stem geluisterd en ben u ter wille.

1 SAMUEL 25:35

18

Nabal sterft na Abigaïls bericht

Toen Abigaïl bij Nabal kwam, zie, toen hield hij juist een maaltijd in zijn huis, als een koningsmaal. Het hart van Nabal was vrolijk in hem en hij was erg dronken. Daarom vertelde zij hem tot het morgenlicht geen woord, kort of lang. 's Morgens, toen de wijn uit Nabal gegaan was, gebeurde het dat zijn vrouw hem deze dingen vertelde. Toen bestierf hem het hart in zijn binnenste en hij werd als een steen. En na ongeveer tien dagen gebeurde het dat de HEERE Nabal zo trof dat hij stierf.

1 SAMUEL 25:36-38

Toen ze hem vertelde wat ze had gedaan om David te helpen, werd zijn hart als een steen. Dat is waarschijnlijk een oude manier om te zeggen dat hij een beroerte kreeg. En tien dagen later stierf hij naar alle waarschijnlijkheid aan een beroerte, of aan een hartaanval. Waarom gebeurde dat? Was dat eenvoudigweg een slag van de engel van God, die hem oordeelde? Zijn dood tien dagen later werd gezien als een slag waarmee God hem trof. Er staat niet of die eerste beroerte van God kwam of niet. Het kan een natuurlijke reactie zijn geweest. Ik lees alleen maar tussen de regels door. Misschien dacht hij: 'O, nu lopen we gevaar, omdat we David hebben geholpen. En nu zal Saul hierheen komen, en zitten we net zo diep in de problemen als David, net zo diep als de priesters in Nob.' Misschien was hij gewoon zo geschokt en bang dat hij er een hartaanval van kreeg, waaraan hij tien dagen later stierf. Dat is moeilijk te zeggen. Maar het was de slag van God die hem doodde, zo zegt de Schrift.

19

David trouwt met Abigaïl

Toen David hoorde dat Nabal dood was, zei hij: Gezegend zij de HEERE, Die het voor mij opgenomen heeft, vanwege mijn smaad, van de hand van Nabal, en Zijn dienaar weerhouden heeft van het kwade, en dat de HEERE het kwaad van Nabal op diens hoofd heeft doen terugkeren! En David stuurde boden eropuit en liet hen met Abigaïl bespreken dat hij haar tot vrouw wilde nemen.

1 SAMUEL 25:39

Dan zou hij al die rijkdom van Nabal erven, door met een rijke weduwe te trouwen. En die man was rijk.

Toen de dienaren van David bij Abigaïl in Karmel gekomen waren, spraken zij tot haar: David heeft ons naar u toe gestuurd om u zich tot vrouw te nemen. Toen stond zij op, boog zich met het gezicht ter aarde en zei: Zie, uw dienaress is als een slavin om de voeten van de dienaren van mijn heer te wassen. Abigaïl haastte zich, stond op en reed op een ezel, en haar vijf meisjes met haar, die haar op de voet volgden. Zij ging achter de boden van David aan en werd hem tot vrouw. Ook nam David Ahinoam uit Jizreël tot vrouw; zo waren ook die twee hem tot vrouw.

1 SAMUEL 25:40-43

Natuurlijk was hij al met Michal getrouwd, al had Saul haar bij hem weggehaald, hen laten scheiden en haar aan een andere man gegeven, die Paltiel heette. Dat staat in vers 44:

Saul had namelijk zijn dochter Michal, de vrouw van David, aan Palti gegeven, de zoon van Laïs, die uit Gallim kwam.

1 SAMUEL 25:44

Dus David nam twee vrouwen terwijl hij op de vlucht was. De ene was Abigaïl, en de andere was misschien een vrouw die hij al eerder had genomen. Dat weten we niet. Hij nam ook Ahinoam uit Jizreël tot vrouw, of had haar al tot vrouw genomen.

Uiteindelijk had David acht vrouwen van wie we weten, onder wie Michal, die hij terugnam. Toen hij eenmaal aan de macht was gekomen, nam hij Michal terug van haar tweede man, omdat ze niet het recht had met hem getrouwd te zijn. David was niet van haar gescheiden. Ze was hem ten onrechte met geweld afgenomen. En dus mocht de tweede man haar niet houden, omdat hij haar niet rechtmatig tot vrouw had, zoals we later zullen zien.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Samuel 23:1-2
- 1 Samuel 23:3
- 1 Samuel 23:4
- 1 Samuel 23:5
- 1 Samuel 23:6-7
- 1 Samuel 23:8-13
- 1 Samuel 23:14-16
- 1 Samuel 23:17
- 1 Samuel 23:18
- 1 Samuel 23:19-20
- 1 Samuel 23:21-23

- Psalmen 54:1-2
- Psalmen 54:3-9
- 1 Samuel 23:24-26
- 1 Samuel 23:26-29
- 1 Samuel 24:1
- 1 Samuel 24:2
- 1 Samuel 24:3
- 1 Samuel 24:4
- 1 Samuel 24:5
- 1 Samuel 24:6-7
- 1 Samuel 24:8
- 1 Samuel 24:9
- 1 Samuel 24:10
- 1 Samuel 24:11
- 1 Samuel 24:13
- 1 Samuel 24:16-22
- 1 Samuel 25:1
- 1 Samuel 25:2-3
- 1 Samuel 25:4
- 1 Samuel 25:5-9
- 1 Samuel 25:10-11
- 1 Samuel 25:13
- 1 Samuel 25:14-16
- 1 Samuel 25:17
- 1 Samuel 25:18-20
- 1 Samuel 25:21-22
- 1 Samuel 25:23-25
- 1 Samuel 25:26-31
- 1 Samuel 25:32-34
- 1 Samuel 25:35
- 1 Samuel 25:36-38
- 1 Samuel 25:39
- 1 Samuel 25:40-43
- 1 Samuel 25:44

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.